

7.9.2015

Yksikön päällikkö

**Helsingin kaupunginmuseon lausunto Lauttasaaren Pajalahden
Lohiapajanlahden alueen asemakaavan ja asemakaavan muutoksen
osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta**

HEL 2012-010052 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on lähettänyt tiedon Lauttasaaren Pajalahdessa Lohiapajanlahden aluetta koskevan asemakaavan ja asemakaavamuutoksen jatkumisesta ja uuden osallistumis- ja arviointisuunnitelman esillä olosta. Tällä ja mukana olevalla tarkennetulla ja kaavamääräyksiltään ajanmukaistetulla kaavaluonnoksella korvataan 3.10.2001 päivätty suunnitelma. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Suunnittelualue sijaitsee Lauttasaaren itäosassa käsittäen Lohiapajanlahden ja sen ranta-alueen. Suunnittelualueita rajaavat Pajalahdentie, Meripuistotie, Vattuniemenkatu, Vattuniemenranta ja Vattuniemenkuja. Lohiapajanlahden alueella on voimassa vuosina 1972 ja 1974 vahvistetut asemakaavat, joissa alueen pääasiallisena käyttötarkoituksena on venesatama-alue, jolle saa rakentaa veneiden säilytyskatoksia, vartijan asunnon, kerhorakennuksia sekä muita alueen toiminnalle tarpeellisia rakennuksia ja laitteita. Lisäksi kaava-alueen pohjoisosassa on pieni puistoalue ja lännessä kaistale istutettavaksi määriteltyä alueen osaa. Kokonaisuuteen kuuluu myös pysäköimispaikaksi ja satama-alueeksi määriteltyjä alueita. Suunnittelualueen nykyinen rakennuskanta liittyy siten satamatoimintoihin ja on pienimuotoista. Suunnittelualueita reunustavat pohjoispuolella 1940-, 1950- ja 1960-luvulla rakennetut asuinkerrostalot. Länsi- ja eteläpuolella suunnittelualueen reuna-alueella sijaitsee Pajalahden puisto ja eri-ikäisiä toimitilarakennuksia ja 2000-luvun asuinrakennuksia. Vattuniemenranta 4:ssä sijaitsee entinen Helkama Oy:n rakennuttama toimitalo. Asemakaavassa vuodelta 2013 rakennus on suojeltu merkinnällä sr-2 ja sen käyttötarkoitus on muutettu asuinkerrostaloksi.

Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen tavoitteeksi on asetettu kuuden uuden kuusi-seitsemänkerroksisen asuinkerrostalon rakentamisen mahdollistaminen Lohiapajanlahden etelärantaan. Venekerhojen toimintaedellytysten säilyminen on myös tavoitteena,

7.9.2015

Yksikön päällikkö

mikä edellyttää satama-alueen toimintojen uudelleen järjestelemistä. Lohiapajanpuisto säilyisi puistona, samoin Meripuistotien ja Vattuniementien itäreunan kapeat viherkaistaleet. Lisäksi Lohiapajanlahden rantaan on tarkoitus muodostaa yleinen jalankulkumahdollisuus, Algot Niskan kaari. Uusiksi laiturialueiksi rakennuksineen on suunniteltu Kartanonlaituria Tallbergin puistotien päätteeksi ja Algot Niskan laituria Vattuniemenkujan päähän. Kaava-alueelle suunnitellut asuinkerrostalot on esitetty sijoitettavaksi säteittäisesti Vattuniemenrannasta kohti Lohiapajanlahtea niin, että korttelin pisin lamellitalo sijoittuisi aivan Vattuniemenkadun suuntaisesti ja lyhyin lamelli Vattuniemenkujan suuntaisesti.

Kaupunginmuseo pitää Lohiapajanlahden satamajärjestelyjen muuttamista mahdollisena. Uudisrakennusten sijoittelussa ja korkeusasemissa tulee ottaa huomioon Vattuniemenranta 4:n suojeltu rakennus. Vattuniemen alueen teollisuus-, varasto- ja toimistorakennusten inventoinnissa (2010) Arkkitehti Heikki Sirénin / Arkkitehtitoimisto Kaija ja Heikki Sirén suunnittelema ja vuonna 1956 valmistunut entinen Helkama Oy:n pienteollisuustalo on arvotettu arkkitehtuuriltaan laadukkaaksi ja hallituksi. Lisäksi sen on todettu edustavan alueen vanhinta rakennuskantaa ja olevan positiivinen ja näkyvä elementti ympäristössään. Helkama Oy:n rakennuksella onkin ollut ja on nykyiselläänkin merkittävä rooli Lohiapajalahden kaupunkikuvassa. Myös kaavamuutoksen jälkeen sille tulee jäädä riittävän näkyvä asema kaupunkitilassa. Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että uusien rakennusten vesikaton ylintä sallittua korkeusasemaa ei ainakaan koroteta suunnitelmasta esitetystä, joka on nyt 0.7 metriä enemmän kuin Vattuniemenranta 4:ssä. Lähtökohtana tulee olla, ettei ympäristön uusi rakennuskanta muodosta muurimaisia, korkeita massoja sulkien näkymät Lohiapajanlahdelle ja sieltä rannalle päin ja että uudet rakennukset sijoitetaan Vattuniemenranta 4:n kaupunkikuvallista asemaa tukevaksi.

Kaupunginmuseo katsoo, että Lohiapajanlahden alueen lisärakentamista ohjaava asemakaavamuutosta on mahdollista viedä eteenpäin, kunhan edellä mainitut lähiympäristön mittakaavaa ja näkymien säilymistä kunnioittavat tavoitteet otetaan huomioon.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Anne Mäkinen

Postiosoite
PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite
Sofiankatu 4
Helsinki 00170
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmu>
seo

Puhelin
+358 9 310 36630
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

7.9.2015

Yksikön päällikkö

---

yksikön päällikkö

Postiosoite

PL 4300
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginmuseo@hel.fi

Käyntiosoite

Sofiankatu 4
Helsinki 00170
<http://www.hel.fi/helsinginkaupunginmu>
seo

Puhelin

+358 9 310 36630

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566